

Manual for ledere og foreldre til «Viggo for t(w)eens»

Jeg håper at du og dine barn/tweensgruppe vil få stor glede- og utbytte av «Viggo for t(w)eens». Denne manualen er laget for å hjelpe deg i gang med samtaler og fordypning, bibelstudier, aktiviteter og lek sammen med barna eller ungdommene som ser filmene.

Alle slags tweens og ungdommer vil kunne få noe ut av denne serien, men mange av episodene er laget spesielt med tanke på barn og unge som allerede kjenner til det kristne budskapet og som har erfaring med å være en del av et menighetsfellesskap. Med denne serien ønsker jeg spesielt å henvende meg til disse og gi undervisningen som kan gi en modning i troslivet og inspirere til videre etterfølgelse av Jesus.

Lykke til og tusen takk for den fantastiske jobben du gjør som forelder og leder!!

Med vennlig hilsen

Viggo Klausen

«Viggo for t(w)eens» er utarbeidet av Viggo og Katharina Klausen, Tor Salterø og Jonas Kiplesund. Serien er utgitt av Misjonskirken UNG i 2022.

Hvordan bruke filmene og ledermanualen?

Slik forbereder du deg

«Viggo for t(w)eens» er et helhetlig undervisningsopplegg for alderen 11 + med 9 til 18 samlinger totalt (18 hvis du følger ideen om å bruke hver episode to ganger – se beskrivelse av dette til slutt i dette avsnittet).

I denne manualen finner du beskrivelser av hver episode, samt hva jeg anbefaler deg som forelder eller leder å gjøre når dere ser filmene. Jeg tar med følgende punkt:

- Målet med hver episode, samt hva hver episode handler om.
- Forslag til spørsmål til samtale og fordypning.
- Bibelhenvvisninger.
- Forslag til lek og aktiviteter.

Nytt fra tidligere «Viggo for tweens» er at det dukker opp tre spørsmål på skjermen direkte etter filmen. Her er tanken at dere fryser bildet slik at dere kan starte samtalen med det samme episoden er vist. I tillegg står det noen flere spørsmål til samtale her i manualen hvis du skulle trenge det. Det er ett unntak til dette: I episoden om pornografi er det ingen spørsmål på skjermen. Her anbefales samtaler i kjønnsinndelte grupper med utgangspunkt i spørsmålene som står her i manualen.

Til hver episode er det ganske mange bibelhenvvisninger. Dette er bibelsitater som enten er blitt direkte sitert i episoden, eller som ble fortalt med litt andre ord. Bruk disse henvisningene som utgangspunkt for eget bibelstudium rundt temaene. Bruk gjerne noen av skriftstedene i gruppesamlingen for å få frem det konkrete bibelordet og som en trening i å bruke Bibelen, enten på mobilen eller fysisk.

Lekene eller aktivitetene som blir foreslått, kan dere gjøre hjemme eller i tweensgrupper når dere ser filmene. Aktivitetene er noen ganger en del av fordypningen i temaene, andre ganger kun for å ha det gøy.

Når du forbereder filmvisningen, anbefaler jeg å lese godt igjennom episodebeskrivelsen her i manualen. Se gjennom episoden for deg/dere selv før den vises for barna/ungdommene. Les også spørsmålene under «Flere spørsmål til samtale» og velg gjerne på forhånd hvilke spørsmål dere eventuelt ønsker å benytte i samtalen med barna/ungdommene etter fremvisningen. Bruk også egne spørsmål som eventuelt dukker opp når du ser igjennom episoden.

Episodene kan sees enkeltvis, da hver episode står godt for seg selv. Det er imidlertid å foretrekke å vise episodene i den rekkefølgen de står i fordi det ene tema innleder til det neste. Dette gjelder spesielt de fire episodene om Den Hellige Ånd. Om du trenger hjelp til å binde episodene sammen, kan du få det ved å lese innledningen i hver «Hva handler episoden om?».

Det anbefales å bruke hver episode to samlinger på rad. Det er ganske tett med informasjon i hver episode og ved å se den to ganger vil seerne lettere kunne fordype seg mer i materialet. Det kan også være slik at en del tweens/ungdommer ikke er tilstede på hver samling, og ved å bruke hver episode to ganger får flere med seg alle episodene.

For å variere kan det være et tips å invitere noen på besøk i gruppa andre gangen episoden vises. Den som er på besøk kan fortelle noe fra eget liv som har med dagens tema å gjøre, og dermed utdype det som formidles i episoden.

Tips til samtaleteknikk og bønn

Finn et trivelig og egnet sted for gruppesamtalen etter filmen. Bruk gjerne en «snakkegjenstand» (f.eks. en penn eller en stein) som hjelp til å få i gang praten. Den som holder gjenstanden har ordet – de andre må lytte. Når denne har snakket ferdig, gir han/hun gjenstanden tilbake til deg. Du sender den så til den neste som ønsker å si noe, eller som du vil utfordre til å si noe.

NB! Det er ikke alltid viktig å holde seg til tema eller de gitte spørsmålene fra manualen eller på skjermen. Den gode samtalen er mye viktigere! Skulle det derimot bli helt stille, er spørsmålene og temaet gode å ha for videre flyt i samtalen.

Avslutt gjerne med å be sammen. Et tips er å bruke «popkornbønn». Det er små bønner som bes høyt og som begynner med ordet «popp». Hvem som helst kan poppe en til to popkornbønner hver i løpet av bønnestunden. Etterpå sender dere «den fulle posen» med popkornbønner opp til Gud før dere avslutter. Det kan gjøres ved at alle strekker hendene inn mot midten av gruppa, og så skyter dere hendene til værs med et «swichhh!». Bruk gjerne denne linken på Youtube for å forklare popkornbønn for gruppa:

https://www.youtube.com/watch?v=T_TmunS6nUM&ab_channel=MisjonskirkenUNG

Tips til fasiliteter rundt filmfremvisningene

Jeg vil anbefale at dere legger best mulig til rette for at barna/ungdommene skal få en best mulig filmopplevelse.

Bruk stor skjerm og sørg for god lyd om dere har tilgang til det. Bruk gjerne høyt volum. Sørg også for at alle sitter og ser godt. Gi dem gjerne noe enkelt og godt å spise mens de ser filmen. Om du demper rombelysningen, vil det bli lettere å ha fullt fokus på skjermen.

Tips om bruk av ferdig lagede Kahoot-konkurranser:

Bruk gjerne Kahoot-konkurransene til å få gruppen til å følge ekstra godt med. En del av spørsmålene er om objekter eller detaljer i episodene. Hvis de følger godt med hele veien kan de skåre høyt på Kahoot-konkurransen etter samtalen. Lanser gjerne en premie til vinneren før den aktuelle episoden vises.

Innhold:

Episode 1: Lignelsen om dragen 21 min

Episode 2: Fri vilje?! 23 min

Episode 3: Tidsreisen 21 min

Episode 4: Utgått på dato? 16 min

Episode 5: Hvem er- og hvor er Den Hellige Ånd? 19 min

Episode 6: Hva gjør Den Hellige Ånd?
Del 1. 15 min

Episode 7: Hva gjør Den Hellige Ånd?
Del 2. 20 min

Episode 8: Hva er Lovsang? 21 min

Episode 9: Hvorfor skal jeg vite noe om pono?
13 min

Lignelsen om dragen

Episode 1

Målet med filmen

Filmen har som mål å forklare de helt grunnleggende elementene i evangeliet om Guds frelse gjennom Jesus, ved hjelp av lignelsen om å fly en drage. Det er også et mål å hjelpe tilhørerne å forstå hva en lignelse er, og i tillegg lære enkle prinsipper for å kunne forstå en lignelse.

Hva handler episoden om?

Først i episoden fortelles det om lignelser og om Jesus som var en mester til å bruke lignelser når han skulle fortelle menneskene om Gud. Etterpå fortelles det en moderne lignelse om drageflyging, men som har det samme målet som Jesus hadde med sine lignelser: å lære bort noe viktig om Gud. Så forklares lignelsen og da deles resten av filmen inn i 7 små kapitler:

- Drageplastikken = meg
- Dragepinnene = korset der Jesus døde for meg
- Stiftene = troen på det som skjedde på korset, «jeg henger meg på det som Jesus gjorde!»
- Hyssingen = forankringen til Pappa-Gud, som ønsker å styre og lede i livet mitt
- Dragen styrter = (Tråden ryker eller vikler seg fast) det kan gå galt i livet, hva gjør Gud da?
- Vinden = Den Hellige Ånd som gir den oppdriften som skal til i livet
- Publikum = de som ser meg når jeg lever sammen med Gud og som smittes av samarbeidet

Spørsmålene på skjermen

- Hva betyr de ulike delene av dragen i lignelsen som Viggo fortalte?
- Hva tror du mentes med uttrykket; «å få et løft» i livet?
- Hva kan påstanden; «Bare når jeg er bundet er jeg fri!» bety?

Flere spørsmål til samtale

- I starten av episoden nevnte Viggo sommerfugler og veps som bilder vi bruker i språket vårt for å forklare andre hva vi tenker og føler. Kan dere komme på flere slike bilder?
- Viggo gav noen eksempler på hva eller hvem som kan gi livene våre et løft. Kan dere huske noen av eksemplene?
- Hva opplever du kan gi livet et løft?
- Hvilke ting kan forstyrre eller bryte den gode kontakten med Gud?
- Viggo kalte Gud for pappa. Hvorfor gjorde han det?
- Hva tenkte du da Viggo nevnte himmelen og det evige livet, et sted uten sorg og mørke?

Bibelstudium for leder/forelder

- **Luk 15. 11. – 32:** Lignelsen om sønnen som kom hjem
- **Luk 13. 18:** Jesus sier: «Hva skal jeg sammenligne Guds rike med?»
- **Luk 8. 9:** Disiplene lurte på hva en lignelse som Jesus fortalte betydde, og Jesus forklarer
- **Gal 2. 20:** Dette verset brukes som et bibelsk bakteppe for Viggos lignelse om dragen
- **Fil 1. 21:** Paulus sier at for ham er Jesus Kristus selve livet eller meningen med livet
- **Fil 3. 7:** Paulus regner alt annet enn Jesus for skrap – Jesus er selve meningen med livet
- **Joh 14. 9:** Jesus sier at den som har sett ham har sett Faderen = Gud
- **1. Kor 1. 18:** Paulus sier at ordet om korset er til redning for oss som egentlig er fortapt

- **Joh 3. 16:** Hver den som tror på ham som ble sendt og som døde på korset for oss, skal reddes
- **1. Joh 2. 2:** Jesus tok på seg straffen for alle menneskenes synder da han døde på korset
- **Rom 6. 23:** Syndens lønn er døden, men Guds nådegave er evig liv i Jesus Kristus
- **Joh 8. 36:** Jesus sier at han, Sønnen, kan gjøre mennesker helt fri – fri fra synden som binder
- **1. Pet 5. 8:** Djevelen går rundt som en brølende løve for å finne noen å sluke = hans plan
- **Joh 10. 10:** Jesus kaller djevelen for tyven som kommer for å stjele, drepe og ødelegge
- **Åp 21. 4:** Gud skal tørke bort hver tåre og lege hvert sår og det onde er borte for alltid
- **Joh 3. 8:** Jesus sammenligner Den Hellige Ånd med en vind
- **Rom 8. 26:** Den Hellige Ånd hjelper oss når vi er svake
- **Matt 5. 13:** De som tror er jordens salt og verdens lys og de som ser dem vender seg til Gud

Aktivitetsforslag

Praktisk og fordypning: Dragebygging

Den mest naturlige aktiviteten etter dette må vel være å lage drager. Det finnes mange ulike instruksjoner for dette på YouTube, men lag gjerne en korsdrage slik at barna/ungdommene blir minnet om undervisningen om korset når de lager dragen. Ta med gruppen ut å fly dragene på en vindfull dag og spør dem om de kan huske noe av lignelsen og hva den skulle bety.

Bruk gjerne Kahoot-konkurransen som er laget til denne episoden: **søk på “Lignelsen om dragen” på kahoot**

Fri vilje?!

Episode 2

Målet med episoden

Filmen har som mål å gi noen mulige svar på flere av livets store spørsmål som f.eks. det ondes problem, konsekvens og skyld. Det er også et mål å peke på hva Gud har gjort- og kommer til å gjøre med disse, til tider vanskelige spørsmålene. I løpet av episoden er det også et mål at tilhøreren skal begynne å ta stilling til hva han eller hun vil gjøre med det de nå har sett og hørt.

Hva handler episoden om?

I forrige episode (Dragen) ble hele det sentrale evangeliet forklart gjennom en hverdagslig lignelse. I denne episoden går vi i dybden på kjernespørsmålene bak historien om Jesu død på korset. Denne og neste episode faller inn under kategorien «trosforsvar» eller «apologetik» og er seriens to episoder med dette fokuset.

Episoden begynner med det ondes problem: hvem har skylden for det onde? Hvis det finnes en Gud som er allmektig, er han da bare god eller også litt ond? Hvis det finnes en god Gud kan han da være allmektig siden det onde også finnes? Hvis Gud er både allmektig og god, hvorfor gjør han da ikke noe med det onde?

Dette er spørsmål som en ikke skal svare kjapt og kjekt på, men som det likevel er veldig viktig å jobbe med. Svarene vi finner her vil forme bildet av Gud, og samtidig sette menneskene under lupen.

Episoden fortsetter med å peke på hvor Jesus mente at det onde kommer fra; Han plasserer skylden hos menneskene. Det stemmer med virkeligheten selv om menneskene fra første stund har prøvd å legge skylden over på andre. Mennesket har skyldt på enten andre mennesker; på djevelen eller på Gud selv: «Gud burde ha visst bedre hvis han er allvitende! Han burde ha visst at menneskene ville ta dårlige valg hvis de fikk muligheten!» Så å si all lidelse i verden kommer av menneskers dårlige- og noen ganger onde valg.

Resten av episoden handler om valg. Hva hadde vi vært uten en fri vilje? Ferdigprogrammerte roboter som bare velger det gode er ikke fullverdige mennesker. Skulle viljen være fri måtte det være mulig å velge bort det gode, ja, velge bort hele fellesskapet med Gud.

Vi kan anklage Gud for ikke å gjøre noe med lidelsene, men episoden viser hva Gud har valgt å gjøre med dette, og hva han senere skal gjøre. Men vi mennesker legger ofte ikke merke til hva Gud har gjort, fordi det som han velger er så diametralt forskjellig fra hva vi mennesker ofte velger. Mot slutten av filmen utfordres tilhørerne til å velge hva de vil gjøre med den hjelpen Gud kommer med. Siden vår vilje er fri, er både et «ja» og et «nei» til fellesskap med Gud et fullverdig valg. Men valget «kanskje» er mye mer problematisk.

Spørsmålene på skjermen

- Hva er det å si «ja» til Jesus?
- Hva tenker du om at Jesus blant annet plasserer skylden for det onde hos menneskene?
- Hva tenker du om Guds måte å møte lidelse og ondskap på; det at han selv lider?

Flere spørsmål til samtale

Denne episoden har ikke som mål å behandle disse store spørsmålene sjesørgerisk. Men det kan være tilhørere som kan trenge å bruke mye mer enn 20 min + en liten samtale etterpå med disse spørsmålene.

Vær oppmerksom på det og vær tydelig på at det stort sett ikke finnes kjappe og enkle svar på lidelsene i verden og i livet. Men en ting kan vi slå fast, og det er at Gud ikke har trukket seg bort. Han er god og er nær og vil stå med oss igjennom alt som er utfordrende og vondt, uansett hvor lang tid det måtte ta.

- Hva tenker du om påstanden at alt er en tilfeldighet og et resultat av millioner av år med tilfeldig utvikling?
- Hvorfor har vi rettssystemer og lover i nasjonene?
- Hva tenker du er å dømme andre mennesker?
- Hva tenker du om at Gud skal dømme verden og menneskene?
- Hvordan kan vi bruke kreftene på det gode i livet i stedet for å bli bitre og hevnlystne pga urettferdighet?
- Hva vil det si å velge det gode?

Bibelstudium for leder/forelder

- **Matt 15. 19:** Jesus peker på hvor det onde kommer fra; fra menneskenes hjerte
- **1. Pet 5. 8:** Djevelen går rundt som en brølende løve for å finne noen å sluke = hans plan
- **Joh 10. 10:** Jesus kaller djevelen for tyven som kommer for å stjele, drepe og ødelegge
- **Luk 18. 19:** Jesus bekrefter at Gud er god, og at bare Gud er god
- **Ef 1. 5:** Paulus peker på at Gud også har fri vilje og bestemte seg for å redde verden ved Jesus
- **Jak 1. 17:** Jakob peker også på at Gud er god og at han av sin frie vilje valgte å gi oss redning
- **Hebr 4. 14:** Her fortelles det om at Jesu lidelser gjør at han kan forstå alle som lider og hjelpe
- **1. Joh 1. 8 – 10:** Jesu død har en juridisk side; om vi bekjenner våre synder kan han ta de bort
- **Matt 5. 37:** Under overskriften «Ed og ærlighet» i Bibelen står det om at «Ja» og «Nei» er av det gode, mens alt annet er av det onde

- **Åp 3. 16:** Dette verset viser hva Gud tenker om holdningen «kanskje» = «Jeg spyr!»
- **Joh 1.12:** Alle som tar imot Jesus og tror på ham kan kalle seg et Guds barn- det er en gave!
- **1. Joh 4. 10:** Kjærligheten er at Gud har elsket oss og sendt sin sønn – ikke at vi har elsket Gud

Aktivitetsforslag

Lek og litt fordypning: Terningkonkurransen

Lederen bruker en terning (gjør en stor). Før lederen kaster terningen velger deltagerne i konkurransen side. De som tror det blir 3 eller mindre går til høyre, og de som tror det blir 4 eller mer går til venstre. Så kastes terningen og de som valgte feil er ute. Resten går videre til neste runde. Slik holder man på til det står en igjen som vinner, en som faktisk har gjettet riktig hver gang (premier gjerne).

Å spille med terning er ren flaks, men basert på helt fri vilje. Å velge det gode har samme basis, men det bør være forholdsvis enkelt å velge det gode om man bare får tenkt seg litt om. Her bør man ikke satse på flaksen selv om den også spiller en rolle i livet noen ganger.

Vil dere ha litt hjelp med terningkonkurransen kan dere benytte denne linken på Youtube:

https://www.youtube.com/watch?v=K-nuujzWql4&ab_channel=MisjonskirkenUNG

Bruk gjerne Kahoot-konkurransen som er laget til denne episoden: **søk på “Fri vilje” på kahoot**

Tidsreisen

Episode 3

Målet med episoden

Filmen har som mål å vise hvor godt dokumentert historien om Jesu fysiske oppstandelse fra de døde er. Den har også som mål å undervise om Paulus og Apostlenes gjerninger slik at den som ser blir inspirert til å lese hele boken. Til sist har episoden et klart mål om å utfordre tilhøreren til å ta et steg i tro, nærme seg den levende Jesus i sitt eget liv og starte en relasjon med ham. Ikke et steg ut i det blå, men et steg ut på en trygg grunn av sterke bevis. I episoden får de se at det som står i Bibelen er bygget på reelle historiske hendelser og at Bibelen i seg selv er et sterkt historisk dokument.

Hva handler episoden om?

I forrige episode (Fri vilje ?!) fikk vi blant annet høre en del om at Jesus døde på korset. I denne episoden handler det om de historiske hendelsene bak det budskapet og bevismaterialet for at han stod opp igjen fra de døde og lever fremdeles!

Episoden starter i nåtid men fortsetter som en tidsreise tilbake til de 25 nærmeste årene etter Jesu død og oppstandelse. Her møter vi Paulus på ulike tidspunkt og steder fra år 25 etter Jesu død og oppstandelse og helt tilbake til bare noen dager og uker etter oppstandelsen. Gjennom det viser vi at historien om oppstandelsen, slik vi har den i dag, må ha vært den samme helt fra begynnelsen; den har ikke utviklet seg til en merkelig myte gjennom hundrevis av år, fordi myter blir ikke til på 25 år.

Siste del av episoden tar for seg problemet med at selv om denne historien ikke er en myte kan den likevel være oppspinn og fantasi. Det kan jo hende at Paulus og de andre diktet opp historien om oppstandelsen? Vi ser på noen av de mange bevisene som finnes for at historien må være sann.

På slutten av filmen kommer det en enkel forklaring på det: Det er viktig at det ikke er jeg som skal holde troen oppe, forsvare Gud og samtidig klare å være en kristen. Tro er motsatt: det er det jeg tror på som kan holde meg oppe når jeg tviler eller sliter med andre ting i livet - fordi det jeg tror på er til å stole på.

Spørsmålene på skjermen

- Ja, hva tror du?
- Lærte du noe nytt i denne episoden?
- Hva var poenget med all den reisingen i tid?

Flere spørsmål til samtale

- Kan du nevne to - tre av argumentene som Viggo kom med, for at oppstandelsen er sann?
- Hva er det å tro. Er det noe jeg skal klare å få til?
- Hva skjer hvis jeg tviler?
- Hva betyr det for oss at Jesus lever fremdeles?

Bibelstudium for leder/forelder

- **1. Kor 15:** Hele dette kapitlet handler om Jesu oppstandelse fra de døde og bevisene for den
- **Apg 19:** Paulus i Efesus. Her ble det blant annet opptøyer pga hendelser rundt Artemistemplet
- **1. Kor 15. 1:** Her minner Paulus korinterne på hva han forkynte for dem: at Jesus lever + bevis!
- **Apg 18:** Paulus misjonerer halvannet år i Korint og planter en menighet der
- **Apg 13. 4:** Paulus og Barnabas reiser til Kypros på misjonstur og det skjedde spennende ting!
- **Apg 9:** Saulus er i Damaskus for å stanse kristentroens utbredelse, men møter Jesus på vei dit
- **Gal 1. 18:** Paulus drar til Jerusalem for å møte Peter og Jakob (og Jakob var broren til Jesus)
- **Joh 20 og 21:** Her finner vi historien om Jesu oppstandelse og alt som skjedde rundt den

Aktivitetsforslag

Lek og fordypning: Skriv og tegn og send videre!

Deltagerne sitter i en ring rundt et bord med en bunke med ark foran seg (gjørne A5 størrelse) og en penn i hånden. Alle får utdelt like mange ark som det er deltagere i leken.

Alle tar et ark fra sin bunke og skriver ned et substantiv/en ting (eks: Katt). Når alle har skrevet ordet, sender alle sitt ark et hakk mot høyre. Hver og en leser for seg selv det ordet de nå fikk, uten å si det høyt. Alle tar et nytt, blankt ark fra bunken sin og legger det oppå arket de nettopp fikk. Nå prøver alle å tegne hva som står på det arket som ligger under.

Når alle er ferdig med tegningen sendes begge arkene en plass mot høyre. Ingen må se på det nederste arket. Så tar alle et nytt, blankt ark fra bunken sin, legger det oppå de to arkene de har fra før og skriver med bokstaver hva de tror det er tegnet på det øverste arket de fikk fra sidemannen. Når alle har skrevet ferdig sendes hele bunken en plass mot høyre. Legg på et nytt, blankt ark og tegn en tegning av ordet de fikk øverst i bunken. Slik går det rundt bordet – annethvert ark med ord og tegning.

Når alle har brukt opp sin utdelte bunke med blanke ark er omgangen over. Alle sitter nå igjen med en bunke med tegninger og ord, annenhver gang, fra alle de andre. Så viser hver av deltagerne, en og en om gangen, frem for de andre hvordan rekken av tolkninger ble på det som de først skrev ned. Har man vært skikkelig nøye skal man ha klart å bevare det opprinnelige budskapet, men har man vært utydelig kan det oppstå mange rare varianter – og det er det som er gøy med denne leken :)

Hvis dere vil gjøre leken en gang til, kan dere bruke baksiden av arkene.

Poenget med denne aktiviteten er å se på hvor utfordrende det er å formidle videre et budskap slik at det blir tolket rett av den neste som formidler det videre. Vi lever i en tid der vi med mye større sikkerhet enn noen gang tidligere kan vite hva det opprinnelig stod i Det Nye Testamentet (NT).

i Bibelen. Det er fordi det nå er funnet manuskripter fra NT som er mye eldre enn det vi hadde for bare noen få år siden. Og disse har en forbløffende likhet med Det Nye Testamentet vi sitter med i dag. Man har også kunnet korrigere nye oversettelser av NT på bakgrunn av nye funn der forskerne har funnet at teksten har endret seg litt gjennom årene. Så dagens bibeloversettelser er mer korrekt etter den opprinnelige greske teksten enn for noen hundre år tilbake.

Kos og fordypning: Back to the future!

Sett opp en filmkveld hvor dere ser filmen «Back to the future Del 1» sammen (Viggo har spunnet hele denne episoden rundt denne filmtrilogien). En aktuell samtale etter å ha sett filmen vil være å snakke om hva vi kan gjøre nå for å forme vår egen fremtid? Hvordan er det egentlig å tenke fremover? Hva tenker de om sin egen fremtid: har de noen drømmer?

Bruk gjerne Kahoot-konkurransen som er laget til denne episoden: [søk på "Tidsreisen" på kahoot](#)

Utgått på dato?

Episode 4

Målet med episoden

Filmen har som mål å vise at det å følge Jesus og å være en kristen hele tiden er «ferskvare». Å ha en tro på Gud kan, som så mye annet, gå ut på dato. Det kan være mange årsaker til det. Men hovedmålet er å vise at å være en kristen og å følge Jesus ikke er noe vi er skrudd sammen til å klare på egenhånd. Vi er avhengige av en indre motivasjon og drivkraft for at troen skal vare og vokse. Den indre drivkraften er Den Hellige Ånd som gis som en gave fra Gud til alle som vil følge Jesus. Å tro er altså ikke noe vi skal få til, men få hjelp til.

Hva handler episoden om?

I forrige episode (Tidsreisen) så vi på bevisene for at Bibelen og historien om Jesu oppstandelse er sann. Men ganske ofte kan troen på dette få seg noen tester. Ganske mange slutter faktisk å tro, eller kommer i tvil om det de tror på. Det ble som om troen gikk ut på dato og ble uaktuell eller meningsløs. Mange som har hatt det som vane for å gå i kirka, og kanskje be og lese i Bibelen, slutter også med det.

I denne episoden ser vi på de vanligste grunnene til å slutte å tro å slutte å ha kontakt med kirken, folkene og aktivitetene der. Vi spør oss hva som kan gjøres med dette problemet. Videre ser vi på hemmeligheten bak det å ha en tro som varer og vokser gjennom kanskje et langt liv.

Dette er introduksjonsepisoden til de neste tre episodene om Den Hellige Ånd. I denne episoden sies det med tydelighet at ingen klarer å være en troende og følge Jesus gjennom hele livet på egenhånd. Mange starter kanskje trosreisen sin gjennom at noen tar (eller drar) dem med til menigheten. Der får de høre om Jesus og de får kanskje relasjoner til andre kristne. Men det i seg selv er ikke nok om troen skal vare og vokse. Skal dette fortsette må lysten til det komme innenfra. Det underet skjer bare ved Den Hellige Ånd, det er ikke noe vits i å prøve uten – det blir fort tungt, tomt og meningsløst.

Spørsmålene på skjermen

- Hva tenker du at det er å være en kristen – hva handler det egentlig om?
- Hva synes du er bra med å være en kristen – og hva kan være kjipt med å være det?
- Hva er hemmeligheten bak en tro som varer og ikke går ut på dato?

Flere spørsmål til samtale

- Hva tenker du om forskjellen på å bli dratt med på noe eller å ha lyst selv?
- Mange bruker uttrykket «kjempekristen». Hva tenker du om det, kan man være kjempekristen eller litt kristen?
- Hvis du vil fortsette å følge Jesus, hva tenker du at du kan gjøre for at det skal skje?
- Viggo sa at det var en oppskrift på hvordan tro kan vare lenge (han var på en ladestasjon). Hva var oppskriften?
- Hva tenkte du da du så eksemplet fra laboratoriet med den svarte og hvite bøtta?
- Snakk litt sammen om hva vi fyller oss med, hvorfor vi gjør det og hva det fører til
- Viggo påstod at det bare er Guds Hellige Ånd som vi men nesker er konstruert for å være drevet av. Hvorfor?

Bibelstudium for leder/forelder

- **Joh 1. 40:** Her er den lille fortellingen om når Andreas tok Peter, broren sin, med til Jesus
- **Joh 1. 12 - 13:** Veien til frelse (å bli en kristen) er lik for alle og ingen klarer det på egenhånd
- **Rom 10. 10 - 13:** Her beskrives veien til frelse og at det ikke er forskjell på noen
- **Ef 2.8 - 10:** Enda ett Bibelves om frelsen og at den er ufortjent og gratis og fås ved tro

- **Ordspr 22. 6:** Dette handler om å lære noe som ung, og som blir med og varer resten av livet
- **Joh 7. 37:** Jesus forteller om Den Hellige Ånd som en indre kilde som aldri går tom, men varer
- **Ef 5. 15 - 20:** Her utfordrer Paulus de kristne på hva de fyller livet og tiden sin med
- **Ef 1. 22:** «Fylt av ham som fyller alt i alle»

Aktivitetsforslag

Lek: Utgått på dato

La en del ulike matprodukter gå ut på dato å få deltagerne til å gjette på hva det egentlig har vært.

Praktisk og fordypning: Å lage en elektromotor

Del gruppa inn i lag på to og to, og la hvert lag lage noe som drives av et batteri. Det kan være lysdioder, elektromotor eller noe annet. Poenget er at først når motoren eller lyset får kraft fra batteriet begynner ting å skje. Kraften finnes ikke i motoren, men motoren får den utenfra, fra batteriet. Dette fungerer som en visualisering av hovedbudskapet i denne episoden. Bruk gjerne linken under for å få et eksempel på hvordan en lager en enkel elektromotor:

https://www.youtube.com/watch?v=r3X-ZHRnZi0&ab_channel=torstian1

Bruk gjerne Kahoot-konkurransen som er laget til denne episoden: **søk på “Utgått på dato” på kahoot**

Hvem er- og hvor er Den Hellige Ånd

Episode 5

Målet med episoden

Siden Den Hellige Ånd er så avgjørende viktig for at en gryende tro skal vokse og vare, må vi kunne mer om ham og gjøre oss erfaringer med ham. Filmen har derfor som mål å gi en så enkel og visuell fremstilling som mulig av hvem Den Hellige Ånd er. Da kommer vi ikke utenom treenigheten. Det er et mål at tilhøreren skal kunne gripe essensen i læren om treenigheten etter å ha sett episoden, men samtidig skjønne at dette er et stort mysterium. Derfor er det et like stort mål at episoden setter i gang en undring rundt temaet som det å gi klare svar.

Episoden kan også inspirere til å utforske mysteriet treenigheten og inspirere til å åpne seg opp for at Gud skal få bo i hjertet. I tillegg er det et mål at tilhøreren skal lære litt om pinsen. De skal lære om den første gangen disiplene til Jesus ble fylt av Den Hellige Ånd, og om hva det førte til. Episoden vil også gjøre det tydelig at også dagens etterfølgere av Jesus trenger den samme hjelpen som Den Hellige Ånd ga de første disiplene. Vi trenger fortsatt hjelp til å leve som disipler og til å spre budskapet om Jesus til verden.

Hva handler episoden om

Episoden begynner med Kristi himmelfartsdag. Disiplene får utfordringen fra Jesus om å fortelle verden om ham, og blir forsikret om at de skal få hjelp av Gud. De skal få Den Hellige Ånd som skal bo i deres hjerter! Så ser vi hvordan det skjedde på pinsefesten rett etter Jesu oppstandelse fra de døde, da Den Hellige Ånd ble gitt til disiplene.

Det samme gjelder også disipler og etterfølgere av Jesus nå, derfor er det viktig å lære om hvem Den Hellige Ånd er. Episoden fortsetter derfor med å gi en visuell fremstilling av Gud som består av både Far; Sønn og Den Hellige Ånd. Det blir sagt litt om alle tre, men hoveddelen av episoden handler om Den Hellige Ånds rolle. Far og sønn (Gud og Jesus) oppholder seg i himmelen akkurat nå, mens Den Hellige Ånd bor i alle hjertene til de som tror på Jesus og vil følge ham. Og når Far; Sønn og Ånd er så tett knyttet sammen, som vi skjønner at de er, bor hele guddommen i hjertet når Den Hellige Ånd får bo der!

Til slutt får vi et lite glimt av alt det Den Hellige Ånd holder på med når han bor i hjertene våre; Han viser oss Jesus, han gir kraft, han setter fingeren og lyset på ting vi må ta tak i, han ber for oss, han viser oss hvordan vi best kan hvile, han kommuniserer med oss, han gir oss gaver og redskaper til å tjene Jesus osv. Han sitter altså ikke bare passiv borte i en krok. En del av de tingene som vises kort i avslutningen, går vi mer i dybden på i de to neste episodene.

Spørsmålene på skjermen

- Hva tenker du om at Gud er ett vesen, men tre personer?
- Hva tenker du om at Den Hellige Ånd er en person?
- Hva tenker du om at Den Hellige Ånd ønsker å bo i menneskenes hjerter?

Flere spørsmål til samtale

- Hva tenker du om historien om Richard som plutselig begynte å snakke albansk?
- Hva tenker du om at menneskene først hadde Guds Ånd i seg, men mistet han?
- Hva ble resultatet av at menneskene mistet Guds Ånd?
- Hvorfor måtte noe ofres/dø for at Gud fritt kunne bo i menneskene med sin Ånd igjen?
- Hvorfor var Jesu offer av sitt liv på korset bedre enn å ofre dyr i tempelet?

Bibelstudium for leder/forelder

- **App 1 og 2:** Her finner dere fortellingen om himmelfarten, løfte om Den Hellige Ånd og pinsehistorien om da disiplene ble fylt av Den Hellige Ånd for første gang
- **Rom 1. 19 – 20:** Paulus forteller at selv om vi ikke kan se Gud kan vi vite ganske mye om ham bare ved å se på det han har gjort i naturen og historien
- **Hebr 10. 1 – 18:** Et veldig viktig avsnitt om 2. person i guddommen, Jesus sin offertjeneste
- **1. Mos 1. 1:** Helt fra begynnelsen hører vi om Guds Ånd som var tilstede under skapelsen
- **Mos 1. 26:** Her sier Gud «Oss» om seg selv når han skal skape mennesket
- **Mos 2. 7:** Gud blåser liv i mennesket med sin pust, som også kan oversettes med ånd
- **Ef 4. 30:** Den Hellige Ånd kan sørge, i dette tilfellet over råtne ord og grovt snakk
- **Luk 10.21:** Den Hellige Ånd kan juble og glede seg og vi kan glede oss i ham – slik Jesus gjorde
- **Rom 1. 25:** Paulus viser til avgudsdyrkelse der menneskene tilber det skapte og ikke skaperen
- **Luk 3. 21:** Kan dere finne alle tre personene i guddommen i dette ene bibelverset?
- **Joh 16. 4 – 15:** Jesus sier at han drar til himmelen til Gud, men at han skal sende Den Hellige Ånd til dem han dro ifra.
- **Joh 14. 15 – 20:** Jesus lover vennene sine at når han drar vil han sende dem Den Hellige Ånd
- **Hebr 1. 3 + Kol 3.1:** Her ser vi to eksempler på at Jesus nå er i himmelen sammen med sin Far
- **Matt 3. 2:** Jesus forteller at himmelen/himmelriket var kommet nærme menneskene

- **1. kor 6. 19:** Våre kroppar er nå templer der Den Hellige Ånd fra Gud bor
- **Ef 3. 17:** Forteller at Jesus også kan bo i våre hjerter når vi tror på ham. Når Den Hellige Ånd får bo i hjertet, bor hele Guddommen der med både Far, Sønn og Ånd, for de er alltid ett

Aktivitetsforslag

Praktisk og fordypning: «Å male Gud»

Bibelen er rimelig tydelig på at vi ikke skal gjøre oss noe bilde av Gud for å tilbe det. Men å male en illustrasjon på Gud for kanskje å gripe noe av mysteriet har blitt gjort i lange tider. Trekantillustrasjonen som ble demonstrert i filmen, med et øye i midten og de tre personene i guddommen, kan være modell når dere nå lager deres egen illustrasjon. La fantasien flyte.

Bruk gjerne Kahoot-konkurransen som er laget til denne episoden: [søk på “Hvem er- og hvor er Den Hellige Ånd” på kahoot](#)

Hva gjør Den Hellige Ånd?

Del 1. Episode 6

Målet med episoden

Målet med både denne og neste episode (6 og 7) er å gi tilhørerne et dypdykk i samlivet vi kan ha med Gud i hverdagen gjennom Den Hellige Ånd. Mot slutten av forrige episode ble det nevnt ganske raskt en del ting som Den Hellige Ånd holder på med når han bor i et hjerte. I denne og i neste episode er målet å lære mer om noen av disse aktivitetene. Målet er å lære mer om Den Hellige Ånd, og dermed bli mer trygg på ham. I tillegg håper jeg at de som ser vil gripe noe av Guds plan med oss gjennom samlivet med ham som har begynt om man har bestemt seg for å følge Jesus. Det er også et mål å kunne se at den planen ikke bare gjelder oss selv, men også andre mennesker.

Hva handler episoden om

Forrige episode fortalte ganske grundig om hvem Den Hellige Ånd er. I denne episoden begynner vi å gå litt i dybden om hva Den Hellige Ånd gjør.

Episoden starter med en personlig historie om hvordan det kan være å oppleve Den Hellige Ånd som et barn eller ungdom, kanskje for første gang. Men det sies også at det ikke er noen fast oppskrift på hvordan dette skjer hos den enkelte – det viktigste er AT det skjer. Når Den Hellige Ånd jobber i våre liv, hva er det da han gjør?:

- Den Hellige Ånd gjør Jesus kjent. Det er han som viser oss hvem Jesus er og at vi trenger han
- Den Hellige Ånd flytter inn. Han kommer og bor i de hjertene som inviterer han inn

- Den Hellige Ånd dyrker/produserer frukt. Dette gjør oss mer og mer lik Jesus

Den Hellige Ånds frukter blir ikke utdypet noe i denne serien, de blir kun nevnt. Men det kan være et bra utgangspunkt for dere ledere og foreldre til å utdype dette tema lokalt hos dere. Fruktene er veldig konkrete og er lette å både forklare og forstå. Ta gjerne litt tid til dette og lag gjerne en egen undervisning om fruktene. I episoden blir det sagt at Åndens frukter ikke er hjemmelekser for en kristen – noe jeg må få til, men et resultat av nærhet til Jesus i hverdagen. Hold dette fokuset når du/dere underviser videre om fruktene.

Spørsmålene på skjermen

- Nevn et par eksempler på hvordan Den Hellige Ånd gjør Jesus kjent
- Hva kan det gjøre med oss om vi blir bevisste på at vi er et tempel (et hus) for Den Hellige Ånd?
- Nevn noen av de fruktene som Den Hellige Ånd kan få frem i våre liv

Flere spørsmål til samtale

- Hva tror du Viggo mente med at fruktene i en kristens liv ikke er hjemmelekser?
- Hvorfor kalles det egentlig for frukter?
- Hva kan det bety å bli født på nytt? (Termen ble ikke brukt i episoden, men Jesus bruker den)
- Hva tenker du etter å ha hørt Viggo sin historie fra da han var 10 år og var på leir?
- Har noen av dere en historie å fortelle fra da du, eller noen du kjenner møtte Gud?
- Er det viktig å føle veldig mye (gråte og le f.eks.) når vi møter Gud?

Bibelstudium for leder/forelder

- **Åp 21. 3:** Gud vil komme nærme oss og ønsker å bo hos menneskene (se også 1. Joh 14. 23)
- **Joh 3. 5:** Den Hellige Ånd føder mennesker på nytt til et nytt liv (se også 2. Kor 5. 16 – 17)
- **Åp 2. 7:** «Hør hva Ånden sier til menigheten» Gud snakker til oss ved Den Hellige Ånd
- **Apg 9. 10:** Når Gud sender et menneske til et annet for å fortelle om Jesus
- **4. Mos 12. 6 – Matt 1. 20** (og mange flere ganger!) Gud snakker til mennesker via drømmer
- **Matt 7. 7:** «Den som ber han får og den som søker han finner...»
- **Jer 29. 12 – 14:** «Den som søker meg av et helt hjerte skal finne meg» sier Gud
- **Joh 16. 14:** Den Hellige Ånd peker på Jesus og kaster lys over Jesus og deler ut til oss av ham
- **1. kor 6. 19:** Våre kropp er, ved troen, blitt templer der Den Hellige Ånd fra Gud bor
- **1. Mos 2. 7:** Gud blåser liv i mennesket med sin pust, som også kan oversettes med Ånd
- **1. Mos 1. 26:** Gud sier at mennesket skal ligne Gud (ligne «oss» som det står her)
- **Rom 6. 19:** Å bruke kroppen til gode ting fordi den er hellig (se også Rom 12. 1 – 2)
- **Kol 1. 2:** Paulus hilser de kristne i byen og kaller dem «de hellige»
- **Ordspr 4. 23:** Bevar hjertet. En måte er å sette grenser for hva som kommer inn og går ut
- **Rom 12. 9 – 10:** De kristne er som søsken – «Elsk hverandre inderlig som søsken»
- **Ef 2. 18. 22:** Menigheten er en familie sammenføyet av Den Hellige Ånd
- **Gal 4. 4 – 7:** Jesus gjorde det mulig å bli et Guds barn og Ånden i oss roper «Abba Far!» til Gud
- **2. Kor 5. 17 – 19:** Gud gjenforente oss med seg selv da Jesus døde – han ønsker å være i oss
- **1. Joh 3. 1:** Vi får kalles Guds barn og vi er det, og alt er av Kjærlighet fra Gud
- **Joh 1. 12:** Alle dem som tok imot han (Jesus) ga han (Gud) rett til å bli Guds barn
- **Mark 3. 13 – 19:** Jesus utvelger disiplene/Apostlene for å være med dem og sende dem ut
- **Rom 8. 28 – 29:** En disippel formes av Gud til å bli lik Jesus – en familielikhet med Jesus
- **Joh 13. 12 – 15:** Slik jeg har gjort mot dere skal dere gjøre mot hverandre, ha meg til forbilde
- **Matt 28. 18:** «Gå ut å gjør alle folkeslag til mine disipler»
- **Gal 5. 22:** «Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred, overbærenhet, selvbeherskelse ...»
- **Joh 14. 15. 20:** Den Hellige Ånd tar med seg en levende Jesus inn i våre liv
- **Luk 6. 43 – 45:** Hva hjertet er fullt av
- **Ef 1. 22:** «Fyllt av ham som fyller alt i alle»
- **2. Kor 2. 14 – 17:** Være en god lukt av Jesus hvor enn vi er – det blir tatt imot veldig ulikt
- **1. Joh 4. 19 – 21:** Jesus har elsket oss før vi begynte å tenke på ham
- **Rom 5. 8:** Jesus Kristus døde for oss da vi ennå var syndere
- **Ef 4. 17. 32:** Gi ikke djvelen rom, men gi Den Hellige Ånd rom. Her står det hvordan

Aktivitetsforslag

Praktisk og fordypning: Bønnevandring

En fin måte å lage rom for et møte med Den Hellige Ånd er å ha bønnevandring. Her er det bare fantasien som begrenser. En bønnevandring består av en del poster som barna fritt kan gå til (så mange eller få de vil), og hver post har hjelpemidler til bønn og refleksjon. Med å «lage rom» betyr det at vi som voksne legger til rette og åpner for stillhet og innvielse. Vi er avhengige av at Den Hellige Ånd fyller dette rommet og hjelpemidlene med sin unike tilnærming til hver enkelt av barna/ungdommene.

En fin måte å lage rom for et møte med Den Hellige Ånd er å ha bønnevandring. Her er det bare fantasien som begrenser. En bønnevandring består av en del poster som barna fritt kan gå til (så mange eller få de vil), og hver post har hjelpemidler til bønn og refleksjon. Med å «lage rom» betyr det at vi som voksne legger til rette og åpner for stillhet og innvielse. Vi er avhengige av at Den Hellige Ånd fyller dette rommet og hjelpemidlene med sin unike tilnærming til hver enkelt av barna/ungdommene.

Noen av postene bør være ubetjent med en enkel beskrivelse av hva som skjer på posten. Andre bør være betjent, slik at de som ønsker det kan velge å ta kontakt. Eksempel på slike poster kan være forbønn, nattverd eller samtale. Det er også veldig viktig at når man arrangerer bønnevandring, har man et par litt nøytrale poster (f.eks. et bord med tegnesaker) slik at ingen skal kjenne seg presset til å delta på de mer typiske bønnepostene. Det bør også være mulig å gå til et tilstøtende rom, der det også er voksne, hvor det foregår rolige aktiviteter som f.eks. brettspill.

Bønnevandringsrommet kan være åpent i et angitt tidsrom (f.eks. 30 min). Da kan deltagerne velge om de vil være der mye eller lite.

Har man plass kan man også sette av et helt rom som et fast stillerom. Der kan det stå noen faste poster som barna kan bruke når de er i kirken. På den måten skapes en kultur der man åpner seg for- og regner med den åndelige dimensjonen i troen.

Slike bønnevandringer eller enkeltstående poster er det også fullt mulig å ha i et hjem. Vær kreativ og uredde. Det er vi voksne som leder og introduserer dette som skal sørge for at det foregår på en sunn og konstruktiv måte. Det er to grøfter å gå i her. Enten kan man legge lokk på slike Gudsopplevelser eller man kan overfokusere på slike ting og skape et press. En mellomting er bra. Husk at ingen kan bli et Guds barn uten Den Hellige Ånd, og ingen kan fullføre et disippelliv uten Den Hellige Ånd. Derfor må vi gi ham rom.

Fordypning: Kristuskransen

Kristuskransen er et veldig praktisk hjelpemiddel når man introduserer spiritualitet, stillhet og bønn for barn. Kristuskransen er på en måte en bønnevandring i miniatyr. Hver perle i kransen er «en post i vandringen» og belyser noe viktig og sentralt i den nære relasjonen vi kan ha med Gud. Den Hellige Ånd har inspirert noen til å utforme «dette rommet» der det kan være ro og stillhet nok til et møte med Gud gjennom dette hjelpemiddelet. Det er ikke sikkert at den som først fikk denne ideen tenkte på barn, men kransen har så mange konkreter med seg at den fungerer veldig godt i møte med barn/unge. Se linken jeg har lagt ved å få en enkel innføring i hva Kristuskransen er og hvordan den er tenkt å brukes.

https://ressursbanken.kirken.no/contentassets/24b92b4002ff49998b8ab4bc04288ba0/kk_kortstokk.pdf

Bruk gjerne Kahoot-konkurransen som er laget til denne episoden: **søk på “Hva gjør Den Hellige Ånd Del 1” på kahoot**

Hva gjør Den Hellige Ånd?

Del 2. Episode 7

Målet med episoden

Målet med denne og forrige episode er å gi tilhørerne et dypdykk i samlivet vi kan ha med Gud gjennom Den Hellige Ånd i hverdagen. Mot slutten av episode 5 ble det nevnt ganske raskt en del ting som Den Hellige Ånd holder på med når han bor i et hjerte. I denne- og i den forrige episoden er målet å lære mer grundig om noen av disse. Målet er å lære mer om Den Hellige Ånd, og dermed bli mer trygg på ham. I tillegg håper jeg at de som ser vil gripe noe av Guds plan med oss gjennom samlivet med ham som har begynt om man har bestemt seg for å følge Jesus. Det er også et mål å kunne se at den planen ikke bare gjelder oss selv, men også andre mennesker.

Hva handler episoden om

Episoden starter med en litt omfattende repetisjon fra forrige episode. Grunnen til det er at dette er del 2 av del 1, og om en ikke har sett del 1 trenger man denne oppsummeringen. Har dere sett del 1 alle sammen anbefaler jeg å hoppe over denne repetisjonen og gå videre fra der dere var sist – det korter episoden ganske mye ned. Del 2 tar for seg de fire siste....

- Den Hellige Ånd gir kraft! Først og fremst er det kraft til å følge Jesus og tjene andre.
- Den Hellige Ånd forklarer Bibelen. Han har inspirert de som skrev og vil hjelpe de som leser.
- Den Hellige Ånd sender oss ut i verden med et oppdrag. Han utrunder oss med gaver (redskaper), som vi trenger for å fullføre oppdraget.

- Den Hellige Ånd snakker: Hvordan er det å høre Guds stemme og hvordan lære seg til det?

Spørsmålene på skjermen

- Hvordan blir bønn annerledes hvis det er en samtale med Gud og ikke bare ei ønskeliste?
- Hvordan kan vi lære å lytte til Den Hellige Ånd?
- Hvordan kan vi bruke gavene fra Den Hellige Ånd når vi skal hjelpe andre mennesker?

Flere spørsmål til samtale

- Hva tenker du det hadde vært godt å få hjelp (og kraft) til når du skal være en kristen?
- Hva tenker du om at Den Hellige Ånd har inspirert alle de som har skrevet i Bibelen?
- Hvilken betydning får Bibelen hvis det som står der er Guds ord?
- Hva tenker du om at som kristen er du utsendt i verden for å fortelle om Jesus?
- Er det noen som kan fortelle om en gang dere hørte fra Gud?

Bibelstudium for leder/forelder

- **Ef 3. 14 – 21:** Paulus ber for de kristne i byen Efesus at de skal få kraft fra Den Hellige Ånd
- **Apg 16. 6:** Ledet av Den Hellige Ånd: Noen ganger åpner han veien, andre ganger stenger han
- **Joh 7. 37:** Jesus forteller om Den Hellige Ånd som en indre kilde som aldri går tom, men varer
- **Rom 8. 26 – 27:** Den Hellige Ånd går i forbønn for oss med sukk som ikke kan uttrykkes i ord
- **2.Tim 3. 16 – 17:** Hele skriften er innblåst av Gud (innåndet – pustet inn = Den Hellige Ånd)
- **Matt 12. 36:** Jesus sier at det kong David har skrevet ble gjort inspirert av Den Hellige Ånd

- **Matt 10. 19:** Jesus lover at disiplene skal få hjelp av Den Hellige Ånd til å snakke (og da skrive)
- **Joh 16. 13 – 15:** Den Hellige Ånd leder til hele sannheten
- **Joh 14. 6:** Jesus sier; Jeg er veien sannheten og livet
- **Joh 16. 15:** Jesus sa; «Den Hellige Ånd skal ta av det som er mitt og gi til dere»
- **Joh 1. 14:** «Ordet ble levende og tok bolig iblant oss og vi så hans (Jesu) herlighet»
- **Hebr 13.3:** Dette verset viser at troen kan hjelpe til med å forstå, altså først tro og så forstå
- **1. Kor 12. 27:** Jesus er hodet i himmelen og menigheten er lemmene på Jesu kropp her på jorda (se også Kol 1. 18)
- **Apg 1. 8:** Dere skal få kraft når Den Hellige Ånd kommer over dere – kraft til oppdraget
- **Joh 20.21 – 22:** «Som Far har sendt meg, sender jeg dere – ta imot Den Hellige Ånd!»
- **1. Kor 12 + Rom 12:** Den Hellige Ånds gaver (se også 2.Tim 1. 6)
- **Luk 11. 13:** «...Hvor mye mer skal ikke deres Far i himmelen gi DHÅ til den som ber»
- **Ef 1. 13 – 14:** Alle troende får Den Hellige Ånd i fødsels gave da man begynner å følge Jesus
- **Luk 19. 1 – 10:** Historien om Sakkeus
- **1.Tim 2. 4:** Gud vil at ALLE mennesker skal bli frelst å lære å kjenne sannheten (som er Jesus)

Aktivitetsforslag

Praktisk og fordypning: Lytteeksperimentet

I tillegg til denne episoden ligger det en demonstrasjonsvideo på hvordan dere kan øve på å lytte til Den Hellige Ånds stemme, og hvordan dere kan lære å kjenne igjen hans stemme.

Det er fullt mulig å gjøre dette eksperimentet uten å se denne videoen først. Du som leder kan se den og lære deg hvordan du leder gruppen din gjennom eksperimentet, eller du kan bruke andre måter å lytte til Gud på, måter som er mer familiært og trygt for deg. Det blir mye nærmere og tryggere enn å se en demonstrasjonsvideo. Øv på det, og ta gruppen din eller barna dine med inn i disse erfaringene og stol på at Den Hellige Ånd vil være med dere og hjelpe dere. Ikke gjør dette bare en gang, men forsøk flere ganger, slik at barna/ungdommene griper hva det handler om. Etter hvert kan de dra nytte av dette i sin hverdag. Øv gjerne på å be for hverandre med lyttedelen som en integrert del av forbønnen (se forklaringene til lytteeksperimentet i «Tillegg til 'Hva Gjør Den Hellige Ånd' Del 2», litt lenger ned).

Praktisk og fordypning: Lese et stykke i Bibelen og la Den Hellige Ånd jobbe

Trykk en bibeltekst på et ark og del det ut sammen med en penn til de som vil være med å lese. Be kort om at Den Hellige Ånd skal lede dere og hjelpe dere når dere leser teksten hver for dere. Les så bibelteksten høyt. Etterpå setter deltagerne seg litt her og der i rommet for å lese igjennom teksten inni seg. Bruk deretter noen minutter til å være stille og gi tid til at tanker og bilder kan dukke opp etter å ha lest. Forklar dette til deltagerne før dere leser; og be dem notere ned eller tegne ned bilder de eventuelt ser for seg. Sett dere sammen igjen etter en viss tid, og utfordre dem til å dele hva teksten fikk dem til å tenke på. Kanskje har noen opplevd at Den Hellige Ånd lot noe bli ekstra levende for dem mens de leste og var stille.

Bruk gjerne Kahoot-konkurransen som er laget til denne episoden: søk på "Hva gjør Den Hellige Ånd Del 2" på kahoot

Tillegg til «Hva gjør Den Hellige Ånd?

Del 2.

Et lytteeksperiment

Målet med eksperimentet

Denne filmen er et tillegg til episodene om Den Hellige Ånd. Filmens mål er å hjelpe familier eller grupper i menigheten til å øve på å lære å høre Guds stemme i hverdagen. Det er et mål å ta dette ned på et praktisk og enkelt nivå hvor det er rom for prøving og feiling. Målet er at kunnskapen ikke ender opp som verdiløs teori, men blir satt ut i livet til den som ønsker å følge Jesus. Det er avgjørende viktig og nyttig å høre Guds stemme i hjertet når en skal ha et samliv med Gud. Enveiskommunikasjon fra meg til Gud vil kjennes tomt og frustrerende over tid.

En kort beskrivelse av videoen

Her gjennomgår du en måte å øve på det å lytte til Guds stemme. Videoen er enkel og uten noe effekter og innklippsbilder. Det er kun Viggo ved siden av en skjerm der det kommer noen enkle bilder mens han går gjennom prosedyren med eksperimentet. Bruk gjerne videoen som en ressurs for deg selv som leder/forelder og led barna/ungdommene selv gjennom eksperimentet. Filmen varer i 7 min.

Aktivitetsforslag

Praktisk og fordypning: Lytteeksperiment

Aktiviteten til denne filmen er å gjøre eksperimentet sammen som gruppe. Sett av en konkret tid til det, for eksempel 5 min. Du som leder inviterer de unge til å bli med. Det er viktig at deltagerne kjenner at dette er frivillig å være med på, noe de kan gjøre hvis de selv vil. Hvis de ikke vil kan du si at de bare er litt stille og venter til det er ferdig for det vil ikke ta mer enn 5 min (NB! Det er viktig å holde lovet tid).

Begynn med å dele ut en lapp og en penn til alle som har lyst til å prøve å lytte til Guds stemme. Når alle har fått, kan de sette seg godt til rette på stolen, eller i de kroker og kriker av rommet som dere er i, på gulvet e.l. Gå gjennom prosedyren slik at de er trygge på gangen i det.

Be en kort bønn om at Den Hellige Ånd skal komme og fortelle dere noe. Så er dere stille, gjerne med øynene igjen, slik at ingen blir forstyrret. Si at baksiden av øyelokkene blir den tomme skjermen som det ble fortalt om på filmen. Vær stille i f.eks. ett minutt.

Når minuttet er over kan du bryte stillheten ved å si i fra at tiden er ute. Si at hvis de har fått noen tanker eller «bilder på skjermen», kan de begynne å skrive eller tegne det ned på lappen. NB! Si også at hvis de ikke har fått noe spesielt, gjør det ingen ting; de kan bare sitte litt til å vente litt. Dette er kun et eksperiment og det er ikke alle som får slike tanker eller bilder. Det er viktig å gi aksept for det.

Det er også veldig viktig at dette gjøres med normal stemme. Ikke hvisk, ikke bruk levende lys, ikke demp lyset i rommet eller sett på musikk. Grunnen til det, er at ingen ting skal manipuleres frem. Snakk helt vanlig og ikke lag en mystisk eller religiøs stemning.

Etter en stund kan du spørre om noen har lyst til å fortelle om hva de fikk, hvis de synes de fikk noe. Din jobb nå er å ikke begynne å tolke eller å forklare det de forteller, eller prøver å sette bildene sammen til en stor kollasj. Du skal bare hjelpe dem å fortelle og gi dem positiv tilbakemelding. Dersom du får noen klare tanker om hva ting betyr, kan du si det. Du kan også spørre hva den som fikk bildet tenker om det. Dersom den som fikk bildet ikke vet hva det betyr, så be vedkommende å ta vare på det, og be Gud vise og forklare for dem betydningen senere. Oppfordre deltagerne til å gjøre dette for seg selv i ny og ne for å øve opp det indre øret for Guds stemme.

Neste steg er å bruke den samme fremgangsmåte hvis dere skal be for hverandre: ta litt tid til å lytte før dere ber, og be Den Hellige Ånd vise dere hva dere skal be om. Får dere noen tanker, deler dere de med den som skal bli bedt for før dere ber. Da er det ofte mye lettere å be konkret etterpå.

NB! En viktig tommelfingerregel er at vi deler kun positive setninger og bilder. Får vi negative eller skumle ting, deler vi ikke det direkte og ber ikke høyt for det. En kan be om dette inne seg og gjerne dele det med en leder etterpå slik at en eventuelt får det ut.

Hva er lovsang?

Episode 8

Målet med episoden

Filmen har som mål å hjelpe tilhøreren til å forstå mere av den kristne sangen og musikkens plass i menighetsfamilien, i den enkelte kristnes liv og til selv å kunne delta mer aktivt i lovsang og tilbedelse. Det viser seg at det ofte er vanskelig for tweens og unge ungdommer å uttrykke seg frimodig og personlig gjennom lovsang. Dette skjer samtidig med at mye i menigheten, leirer og stevner dreier seg om sang og musikk.

Episoden har også som mål å hjelpe tilhøreren til å nærme seg kristen sang og musikk på en praktisk måte. Her er råd og tips til hvordan man kan finne sitt eget uttrykk og være aktivt med når det praktiseres lovsang og annen musikk i menigheten.

Episoden setter også fokus på den store forskjellen det er på vanlig sekulær musikk og kristen sang og musikk. Ofte ser ikke kristne barn og ungdommer den forskjellen og det kan bli et problem.

Hva handler episoden om

Forrige episode («Hva gjør Den Hellige Ånd?», Del 2) handlet om det Den Hellige Ånd gjør hos de menneskene han får bo i hjertet til. Blant annet peker han på Jesus og hjelper oss å holde kjærlighetsflammen til Jesus tent. For mange kristne er lovsang og tilbedelse et viktig uttrykk for den brannen. Det er også slik at Den Hellige Ånd kan inspirere oss til å uttrykke vår kjærlighet til Jesus. Han gir tekster og melodier til mennesker som han kanskje også har gitt evne til å uttrykke seg musikalsk. Her er det ikke nødvendigvis noe forskjell på alder og kjønn. Vi får treffe Føbe Edvardsen som forteller litt om dette.

Episoden begynner med en personlig historie fra Viggo om hvordan han begynte å bli glad i Jesus og menigheten nettopp på grunn av sang og musikk. Han forteller om hvordan det skjedde både i hjemmet og i menigheten.

Så ser vi på ulike stilarter og hensikter med sang og musikk i menighet-slivet og i livet som kristen. Vi ser også på hvor forskjellig ulike mennesker gir uttrykk for takk og tilbedelse. Det kan skje på like mange måter som det er mennesker tilstede.

Men mange kan synes at det å synge er kjedelig og til og med litt flaut. I episoden anerkjennes dette, og det gis en del tips til hvordan vi kan gripe det an hvis vi kjeder oss eller melder oss ut. Lovsang er i kategorien «bønn», og vi ser på hva vi kan gjøre både kognitivt og fysisk for å hjelpe oss selv til å ikke melde oss ut med en gang.

Episoden peker på at lovsang og tilbedelse kan hjelpe oss å løfte blikket, noe vi ofte trenger hjelp til. Ofte kommer vi selv, problemer eller vanskeligheter i sentrum i tankene våre. Lovsangen kan hjelpe oss å løfte blikket opp og bort fra det. Den kan også hjelpe oss å ha mindre fokus på forstyrrelser i hverdagen, og mindre fokus på skjermen som vi så lett gir mye tid. Slike forstyrrelser kan få oss til å miste Jesus og troen av syne.

Mot slutten av episoden blir vi kjent med to tweens som har skrevet egne lovsanger med både tekst og melodi. Vi får høre historien bak, og vi får også lytte litt til en av sangene de har skrevet.

Spørsmålene på skjermen

- Hva nytt lærte du om lovsang nå?
- Hvordan uttrykker DU best din takk til Jesus?
- Hva er forskjellen på sang og musikk til Gud og annen musikk?

Flere spørsmål til samtale

- Hva tenker dere om å bruke kroppen mer når vi synger til Gud?
- Når trenger du hjelp til å løfte blikket mot Gud i hverdagen?
- Hva kan du gjøre hvis du kjeder deg på gudstjenesten, for å koble deg på det som skjer?
- Finnes det musikk som en som følger Jesus bør velge å ikke høre eller se på, i så fall hvorfor?
- Hva tenker du om påstanden som Viggo kom med at vi mennesker er skapt for å tilbe, og ikke for å bli tilbedt?
- Hvis jeg sier at musikk har stor makt, hva tenker du da?
- Hvis du skulle skrevet en lovsang til Jesus hva skulle den handlet om?
- Hva slags musikkstiler finnes det kristen musikk i?

Bibelstudium for leder/forelder

- **Salme 103. 1** «Min sjel lov Herren og alt som i meg er skal love hans hellige navn»
- **Ef 5. 19:** «Syng og spill for Herren!»
En oppfordring til å takke Gud med sang i menigheten
- **Salme 135. 1 – 3:** Her oppfordres det til å lovsynge Gud
- **Salme 33. 1 – 3:** Her oppfordres det til å takke Gud med strengeinstrumenter og spille vakkert
- **Salme 150:** Her oppfordres det til å takke Gud med slag verk, horn og dans og bråke skikkelig!
- **1. Tim 2. 8:** Her oppfordres det til å løfte hendene (se også Klag 3. 40 – 41)
- **Salme 95. 6:** Her oppfordres det til å knele og kaste seg ned for Gud
- **Apg 16. 16 – 34:** Historien om Paulus og Silas i fengsel

- **Luk 6. 23:** Her oppfordrer Jesus til dans når det blir for følgelse og problemer/smerter
- **Salme 104. 33:** Salmisten sier at han vil lovsynge Gud hele livet, så lenge han lever.
- I Salmenes bok finnes lovsanger, takkesanger og klagesanger. Alle disse har hatt en melodi

Aktivitetsforslag

Praktisk og fordypning: Musikktorget

Det er et stort behov for å hjelpe kristne barn og unge til å finne god kristen musikk i litt ulike sjangre. Det lyttes nesten ikke til kristen musikk blant kristne barn og unge. Lag en artig oversikt på en leken måte der du presenterer ulike band og sjangre for deltagerne. Det kan enten være noen som spiller kristen musikk eller musikere som har positive tekster: Hjelp de unge til å finne frem til dette, lag spillelister og gi dem bort. Da kan vi øke lyttfrekvensen på kristen og positiv musikk hos de barna og unge som du kjenner og leder.

Praktisk og fordypning: Å skrive en lovsang

Del gruppen inn i mindre grupper på tre eller fire. Hver gruppe får i oppgave å skrive en liten sangtekst eller en ide til en sangtekst. Denne sangteksten skal være en sang de kunne tenke seg å synge i kirka når de er sammen med andre kristne. Det kan enten være en sang om det vi tror på eller en lovsang direkte til Gud. Hvis dere har folk i kretsen som skriver melodier, eller om tweensene selv vil prøve å sette en melodi til teksten, er det neste steg i oppgaven. Etter hvert har dere kanskje noen selvkomponerte sanger som dere kan bruke når dere har samlinger hjemme eller i kirken?

Praktisk og fordypning: Å bruke kroppen under lovsang

I videoen demonstreres ulike bruk av kroppen under lovsang. Øv gjerne ved å enten spille en god lovsang eller to fra en spilleliste eller ha live musikk i rommet. Sørg for at teksten er mulig å forstå for aldersgruppen som er med, og at teksten er synlig på en skjerm, slik at alle kan følge med. Utfordre dem som vil til å eksperimentere med å enten løfte hender, lukke øyne, legge seg ned, ligge på kne, danse eller andre aktuelle stillinger med kroppen. Utfordre dem gjerne til å prøve flere av stillingene og la dem fortelle etterpå hvordan det kjentes. Når vi bruker kroppen aktivt, hjelper det oss med konsentrasjonen til å ta mer aktivt del i lovsangen. Dette i motsetning til om vi sitter eller står og venter på at det skal bli ferdig, eller vi er på mobilen. Det er jo også kroppsstillinger som gjør at tankene fokuseres på noe spesielt. Tanken er at de får prøvd dette i trygge omgivelser. De kan også gjøre dette hjemme for seg selv. Et tips er å ha rommet delvis mørklagt, slik at man ikke blir så opptatt av hva alle andre gjør. Og det er selvfølgelig veldig viktig å poengtere at dette er helt frivillig, og at man ikke er noe dårligere enn andre selv om man ikke bruker kroppen under lovsang.

Bruk gjerne Kahoot-konkurransen som er laget til denne episoden: [søk på "Hva er lovsang" på kahoot](#)

Hvorfor skal jeg vite noe om porno?

Episode 9

Målet med episoden

Filmen har som mål å sette temaet på dagsorden fra et kristent perspektiv. Den skal hjelpe tilhøreren til å skjønne at temaet er viktig, og hjelpe så en ser hva porno dypest sett handler om og avsløre noen av baksidene ved bransjen. Episoden har også som mål å peke på at det finnes en bedre historie om kropp og sex, og sette i gang positive tanker om dette. Til sist er målet og starte en åpen og positiv samtale om kropp, porno og sex, både mellom familiemedlemmer og i menigheten.

Hva handler episoden om?

I de andre episodene i denne serien har vi fokusert på livet som kristen og som en disippel. Vi har sett på at tro kommer, vokser og varer kun ved hjelp av Den Hellige Ånd. Men vi har også hørt at mange dessverre mister troen eller skli bort fra aktiv tro i løpet av tenåringsstiden. Det er mye som tydeligvis kan forstyrre Den Hellige Ånds arbeid i livene våre. Vi har vært inne på at musikk og kulturen rundt musikk har stor makt og påvirkning. Og svært mye av den musikken som barn og unge hører på er veldig seksualisert. Slik er det også med musikkvideoer, dataspill, reklame og TV-serier.

En annen aktuell kulturell faktor er ren porno som er fullstendig gjennomseksualisert og helt uten hemninger. Den seksualiserte kulturen er veldig lett tilgjengelig og har blitt til viktige og dominerende læresteder for barn og unge. Der lærer de om identitet, kjønn, seksualitet og synet på seg selv og menneskene rundt seg. Pornografi og den seksualiserte kulturen lærer oss ofte det stikk motsatte av hva Den Hellige Ånd

ønsker å lære oss om livet. Derfor bør vi som kristne vite litt om porno, og vite at det finnes en mye bedre historie vi kan lære av.

Vi blir tatt med på en liten fjelltur med Alexis Lundh. Han jobber i organisasjonen Tro og Medier og er leder for arbeidet og nettstedet «heltfri.net». Alexis har fordypet seg i temaet pornografi og kan mye om det. Hans største ønske er å fortelle unge mennesker at det finnes en bedre vei mot seksuell aktivitet og erfaring, enn det vi kan lære fra pornofilmene. Norge er dessverre på verdenstoppen når det gjelder å se på porno, og vi har også en veldig ung debut-alder på å se på porno. For mange begynner det dessverre allerede i tweensalderen eller enda tidligere.

I løpet av fjellturen med Alexis blir det stilt mange gode spørsmål om porno og Alexis gir oppklarende svar. Her er spørsmål som:

- Hva er porno?
- Er det galt å se på porno?
- Hvorfor er ofte det som har med sex å gjøre så spennende?
- Hvor skal vi gjøre av all spenningen?
(fjernet – ble ikke med i filmen)
- De som har sett på porno, er de blitt skadet?
- Dette er flaut å snakke om. Hvordan snakker vi om det?
- Er det sant at man kan bli avhengig av porno?
- Hvordan kan vi beskytte oss mot og unngå å se på porno?
- Hva lærer pornoen oss om sex som ikke stemmer med virkeligheten?

Spørsmålene på skjermen

NB! Her vil vi anbefale at samtaler foregår i mindre grupper og med trygge voksne samtaleledere som er avslappet i forhold til dette temaet. Derfor er det ikke spørsmål rett på skjermen til denne episoden. Gutter og jenter bør være i adskilte grupper under samtalen for å få en mer åpen dialog. Det anbefales også at barnas foresatte blir informert om at dette temaet blir tatt opp. De bør også få tilgang til å se filmen slik at de kan være forberedt på å ta samtaler hjemme, eventuelt ha mulighet til å holde barnet hjemme fra denne undervisningen, dersom de ønsker det. Vi må også ta høyde for at det er mange tweens som aldri har sett porno, og at temaet er helt ukjent for dem.

Vi anbefaler at de foresatte inviterer sine barn til en åpen og ærlig samtale rundt dette, uten at det er noe skambelagt. Det er viktig at den voksne stiller åpne spørsmål som inviterer til dialog, og at de byr på seg selv og forteller relevante hendelser fra eget liv, tilpasset den unges alderen.

Å snakke om porno bør ufarliggjøres. Når vi gjør det kommer «trol-lene» frem i lyset og sprekker. Da blir ikke samtaler som dette så uover-stigelige og skremmende neste gang.

Flere spørsmål til samtale

- Hvorfor vil politiet, lærere og kirken snakke med tweens om porno?
- Kan porno og kjærlighet gå hand i hand?
- Hva trenger barn og unge for å ha det godt? (Porno skaper det motsatte av hva vi trenger)
- Kan kjærlighet og sex gå hand i hand?
- Hvorfor trenger sex gode og trygge rammer? (Hva kan en trygg ramme være?)
- Er Gud og Bibelen mot sex?
- Hva kjennetegner ekte kjærlighet? (1. Kor 13)
- Hvordan lærer vi av porno?
- Hva lærer vi av porno?
- Hva lyver pornoen om?
- Hvorfor er det viktig å snakke sammen om porno og sex?
- Hva gjør jeg hvis jeg dumper over porno på nettet uten å ville se på det?
- Hva er pornoavhengighet?
- Hvordan kan man bli fri fra avhengighet av porno?
- Hva er en bedre historie om kropp og sex enn det vi lærer fra pornoindustrien?

Bibelstudium for leder/forelder

- **Ef 4. 29:** La ikke noe grovt snakk komme over leppene (se også Ef 5. 1 – 5)
- **2. Mos 20. 14:** De 10 bud, og her det 6. Du skal ikke bryte ekteskapet (drive hor)

- **Matt 5. 28:** Jesus sier at den som ser på en annens kvinne med begjær har brutt ekteskapet
- **1. Kor 6. 12 – 20:** Dette avsnittet har et vers i seg som er sentralt i episodene om Den Hellige Ånd. Her er hele avsnittet, og det peker på at seksuell synd, er synd også mot sin egen kropp ikke bare mot Gud og andre mennesker pluss at vi kan bli slaver under synd = avhengig
- **1. Kor 13. 4 – 7:** Alt dette er kjærligheten, porno har ingen ting av dette og er helt uten kjærlighet. Disse versene avslører falsk kjærlighet mer enn noe annet
- **Fil 4. 8:** En disippel fokuser på og prioriter alt som er rent og godt og som bygger opp
- **Rom 5. 20:** Guds nåde er større enn syndene vi kan gjøre
- **1. Joh 1. 9 – 10:** Om vi bekjenner hor og annen synd, tilgir han det og vi kan begynne på nytt

Aktivitetsforslag

Praktisk og fordypning:

Del guttene og jentene i hver sin gruppe og la de komme frem til positive ting de kan si om det motsatte kjønn. Skriv det ned på en plakatpapp og heng det opp på veggen der dere har samlingene til vanlig. På plakaten fra guttene til jentene står det som overskrift: «Fra guttene til jentene» og det motsatte på plakaten fra jentene til guttene.

Ta en ny runde og spør dem hvordan de ønsker at det motsatte kjønn skal behandle dem: «Hvordan vil dere at det motsatte kjønn skal være mot dere?» Skriv også dette ned på plakater som henges opp. På jenteplakaten kan det stå som overskrift: «Gutter, slik vil vi bli behandlet av dere» og det motsatte på gutteplakaten.

Samle dem gjerne til én gruppe etter at de har vært hver for seg, og les opp for hverandre både komplementene og forventningene som har kommet frem. Dette er starten på den bedre historien som Alexis snakker om!